

PROGRAM

privind obiectivele aferente realizării calității de membru în
Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor

I. Considerații generale

Valența procesului de evaluare a performanțelor procurorilor derivă din rolul pe care îl au acești profesioniști în societatea democratică și se fundamentează pe contribuția lor la apărarea ordinii juridice, fiind garanția că statutul care le este conferit de lege se transpune în practică în spiritul principiilor statului de drept.

Analizând acest proces, trebuie să pornim de la înțelegerea că este o activitate complexă și dificilă, având particularități de înaltă sensibilitate, deoarece sumarizează multe informații despre un procuror, despre realizările acestuia sau, eventual, despre anumite rezerve în activitatea sa, motiv din care orice apreciere trebuie să se ghideze de exigențe stricte ale obiectivității.

Din acest punct de vedere evaluarea performanțelor procurorilor nu este doar un proces de acumulare a datelor, dar implică un grad substanțial de analiză și raportare la cerințele stabilite atât de lege, cât și de valorile deontologice.

Pornind de la această optică multidimensională, rolul organelor de autoadministrare a procurorilor reunește impactul normelor constituționale, al standardelor internaționale și europene de specialitate, precum și al doctrinei în materie de etică profesională.

În sensul enunțat, rațiunea funcționării Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor este o descendență din atribuțiile pe care art.125¹ din Constituție le-a delegat Consiliului Superior al Procurorilor, cu mențiunea că elementul-cheie se circumscrie noțiunii de „garant”, ceea ce înseamnă că și procedurile de evaluare trebuie să țină cont de coordonatele acestui fundament de substanță.

Argumentarea poziției de referință se deduce din constatările expuse în documente precum Avizul Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni nr.9(2014), conform căroră „*derularea carierei, evaluarea profesională, promovarea și mobilitatea procurorilor sunt guvernate de criterii transparente și obiective, cum ar fi competența și experiența; organismele responsabile pentru recrutarea procurorilor ar trebui să fie selectate pe baza competențelor și abilităților lor și ar trebui să-și îndeplinească atribuțiile cu imparțialitate, pe baza unor criterii obiective*”.

De asemenea, acest organism european de specialitate a consemnat următoarele cerințe pentru procedurile de evaluare derulate în privința procurorilor (pct.pct.65-67 din avizul antereferit):

- competențele profesionale ale procurorilor trebuie să facă obiectul unor evaluări periodice, să fie rezonabilă, realizată pe baza unor criterii pertinente, obiective și predefinite, în cadrul unei proceduri adecvate și echitabile.
- procurorii ar trebui să aibă acces la rezultatele evaluărilor lor și să aibă dreptul de a-și prezenta observațiile și, dacă este cazul, să aibă dreptul de a le contesta.
- promovarea procurorilor trebuie să se bazeze pe factori obiectivi, cum ar fi calificările profesionale, abilitățile, integritatea și experiența, și să aibă loc în cadrul unor proceduri echitabile și imparțiale.

Raportând toate aceste principii și standarde la cadrul normativ național, se impune concluzia că procedura de evaluare a performanțelor procurorilor este reflectată de lege

și de regulamentele instituționale, fiind alcătuită din mai multe etape, care, însă, au unele rezerve pe partea ce ține de justificarea și necesitatea lor.

La modul practic, procedura în cauză este de multe ori problematică dat fiind faptul că implică detalii și acțiuni care se suprapun, sau există impedimente ce derivă din mobilitatea funcțională a procurorilor (de la un termen la altul al evaluării un procuror, în mod firesc, poate să ocupe diferite funcții, să fie promovat sau să se schimbe șeful subdiviziunii în care activează procurorul evaluat, ceea ce creează ambiguități privind emitentul unor acte necesare pentru definitivarea procedurii).

Respectiv, se impune ca cei implicați în procesul de evaluare (atât procurorul evaluat, cât și evaluatorii) să conștientizeze responsabilitatea pentru realizarea eficientă și obiectivă a analizei privind activitatea procurorului, care trebuie să fie susținută prin argumente oneste și explicite.

Prin intermediul prezentului Program exprim că în contextul viziunilor pe care le-am formulat *supra*, consider că obiectivul procedurii de evaluare este, de fapt, să ofere un tablou de ansamblu asupra activității procurorului și o caracteristică din mai multe perspective a performanțelor și a potențialului profesional al acestuia.

Concomitent, prin intermediul procedurii de evaluare, procurorul are posibilitatea să își auto-inspecteze propriile capacități, să efectueze o cercetare interioară asupra evoluției sale profesionale și/sau, eventual, să acorde atenție segmentelor din activitate în care mai sunt necesare eforturi pentru dezvoltare.

Am ferma convingere că procedura de evaluare trebuie să furnizeze informații de încredere și nepărtinitoare despre performanța procurorului, care să conducă la concluzii motivate despre activitatea și alinierea acestuia la standardele profesionale.

Este foarte important să menționez că am aprecierea corespunzătoare pentru indicatorii care sunt oferiți de evidențele statistice, dar cred că rolul Colegiului de evaluare a performanțelor procurorului este să integreze aceste date într-o analiză mai amplă, care să cuprindă și date despre dimensiunea de calitate a lucrului efectuat de către procuror, atitudinea acestuia față de atribuțiile funcționale și acuratețea conduitei procesuale.

Evident, procedura de evaluare a performanțelor procurorilor urmează a fi privită în consens cu principiul independenței, dar și în coroborare cu cerința de responsabilitate, care corelează cu statutul funcțional și cu misiunea dificilă ce le revine în apărarea ordinii de drept.

Această concurență a principiilor generează sensibilitatea înaltă și valoarea procedurii de evaluare, iar aplicarea acesteia în practică trebuie să urmeze consecvent cerințele de imparțialitate și eficiență.

Preeminența dreptului este platforma ce susține și consolidează procesele aferente dezvoltării societății democratice, iar aplicarea în practică a mecanismului de evaluare a performanțelor procurorilor este un element important al acesteia, care trebuie să consolideze capacitățile instituționale, pentru a garanta că actul de justiție se desfășoară în mod echitabil, imparțial și efectiv.

II. Descrierea viziunii privind obiectivele pentru calitatea de membru în Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor

Pornind de la argumentele reflectate, exprim convingerea că setarea obiectivelor pentru calitatea de membru al Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor

3

trebuie să țină cont de experiența acestui organ de autoadministrare, precum și să proiecteze opțiunile de îmbunătățire a proceselor de acumulare a datelor, analiză și elaborare a rapoartelor, care să fie în acord cu realitățile zilei și să fie conectate la evoluțiile legislative, dar și la practicile avansate.

Pe cale de consecință, am ajuns la concluzia că următoarele obiective sunt în măsură să se integreze într-un document generalizat de setare a direcțiilor de activitate pentru Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor:

1. efectuarea unui studiu de specialitate, centrat pe coordonatele procedurii de evaluare a performanțelor procurorilor, pentru a spori suplețea compartimentelor relevante și a exclude formalismul acțiunilor reglementate;
2. identificarea măsurilor necesare pentru revizuirea conținutului fișelor de evaluare, pentru a modifica etapele care generează percepția că procedura de evaluare este exagerat de birocratizată;
3. asigurarea caracterului eficient și pragmatic al standardelor și criteriilor de evaluare, care să fie transpuse ca și cerințe reale, bazate pe valența meritocrației și integrității profesionale, pentru a transmite mesajul că nu sunt doar concepte teoretice, dar funcționează ca și filtre de menținere a statutului profesiei de procuror;
4. stabilirea interacțiunii profesionale cu procurorii evaluați prin intermediul discuțiilor tematice privind standardele ce țin de activitatea și statutul funcției, viziunile despre calitatea motivării hotărârilor, aceștia fiind factori relevanți pentru compilarea argumentelor din raportul de evaluare;
5. desfășurarea, în comun cu toți membrii Colegiului, a analizelor pentru identificarea soluțiilor de digitalizare a unora dintre etapele de evaluare a performanțelor, pentru a reduce termenii de pregătire a actelor necesare înocmirii raportului;
6. evaluarea procedurilor de stocare a informațiilor în baza de date instituțională și stabilirea formulelor de eficientizare a folosirii acestora ca resurse informative optime, ce completează tabloul despre profilul profesional al procurorului;
7. analizarea periodică a rezultatelor pe care le oferă procedurile de evaluare în vederea generalizării concluziilor stabilite și identificarea necesităților de instruire continuă a procurorilor, care să fie transmise Consiliului Superior al Procurorilor și Institutului Național al Justiției pentru includerea în programele de formare;
8. menținerea dialogului continuu cu procurorii pentru motivarea acestora să își sporească capacitățile profesionale prin intermediul instruirilor disponibile, inclusiv cu folosirea platformelor on-line, dar și prin asumarea auto-instruirii, ca factor de îmbunătățire a performanței;
9. participarea, prin contribuire cu viziuni și propuneri, la elaborarea raportului de bilanț anual al activității Colegiului de evaluare a performanțelor procurorilor, pentru ca acest document să fie un suport eficient în estimarea rezultatelor și în definirea priorităților organelor de autoadministrare a procurorilor.

Asumarea acestor obiective este, desigur, o provocare profesională de înaltă responsabilitate, dar sunt determinat să cred că fiecare contribuție este valoroasă atunci când se bazează pe efort și determinare, fiind rezultativă dacă derivă din încrederea că transformările profesionale trebuie să țină cont de corectitudine și exigență.

**Procuror, adjunct al procurorului-șef
al Procuraturii raionului Strășeni**

Aurelian BUZDUGAN